

Legal Holiday Yom Iyun Mon. Jan. 1st, 2018
 Mareh Mekomos for Shiur Given by Rabbi Avrohom Reit, Shlita
Manipulating Your Shofar בענין שינוי צורת השופר

ל"ג ברוך בענינים וברכה נרוס ע"ה
 BY MR. AND MRS. DUVV GROSS

רש"י - ככתונא - כהפיכת חלוק לעשות פנימי חיצון.
 שקיצר את הרחב - ברותחין.
 והעברת - דרך העברתו, כדרך שהאיל מעבירו בראשו
 בבהמה מחיים.

חידושי הריטב"א ראש השנה דף כז עמוד ב

דרך העברתו. פי' מראש הבהמה, שראשו הקצר כנגד פי
 האדם, וכל שכן הפכו כחלוק שאינו דרך העברתו, וכן
 אמר בירושלמי הפכו פסול לפי שבטל חללו, ושם אמר
 שהרחיב הקצר וקצר הרחב פסול משום דבעינן דרך
 העברתו כדמפרש בגמרא דילן.

רא"ש ראש השנה פרק ג סימן ד

הפכו ותקע בו לא יצא. א"ר פפא לא תימא דהפכיה
 ככיתונא אלא שהרחיב את הקצר וקיצר את הרחב ...
 י"מ לא תימא דהפכיה כי כיתונא שהוא פסול דהא
 פשיטא, הוא אלא אפי' הרחיב את הקצר וקיצר את
 הרחב פסול. וי"מ דה"ק לא תימא דהפכיה כי כיתונא
 שהוא פסול דהא פשיטא הוא דכשר, דאע"פ שהפכו
 מ"מ הקצר עומד במקומו והרחב עומד במקומו ודרך
 העברתו הוא, אבל אם הרחיב את הקצר וקצר את הרחב
 אסור דדרך העברתו בעינן וליכא. ירושלמי (הלכה ז)
 הפכו מהו, ונשמעניה מן הדא גרדו בין מבחוץ בין
 מבפנים כשר, ולא אמרו אלא גרדו אבל הפכו פסול, מה
 ביניהם זה ביטל חללו וזה לא ביטל חללו, וזה כלישנא
 קמא דהפכיה כי כיתונא פסול.

רמב"ם שופר וסוכה ולולב א:א

מצות עשה של תורה לשמוע תרועת השופר בראש
 השנה שנאמר יום תרועה יהיה לכם, ושופר שתוקעין בו
 בין בראש השנה בין ביובל הוא קרן הכבשים הכפוף,
 וכל השופרות פסולין חוץ מקרן הכבש,

משנה: כו ע"א

מתני' - כל
 השופרות כשרים חוץ משל פרה מפני שהוא
 קרן אמר רבי יוסי והלא כל-השופרות נקראו
 קרן שנאמר ^בבמשוך בקרן היובל ^א

תלמוד בבלי - ע"ז והודד - עמוד ס"ג 63 : ראש השנה תלמוד בבלי הודדס ע"י תבנת אבנר החכמה

רש"י שם

מתני' כל השופרות. בין של איל
 בין של יעל: שהוא קרן. אילו
 קרוי שופר וגבי יו"כ ^אשופר כתיב
 (ויקרא ס"ה) והעצרת שופר תרועה
 וצפרק צתרא (דף ג:) גמרינן ר"ה
 מיוצל: בקרן היובל. ויוצל דיכרא
 הוא כדמפרש גמ':

תלמוד בבלי - ע"ז והודד - עמוד ס"ג 63 : ראש השנה תלמוד בבלי הודדס ע"י תבנת אבנר החכמה

משנה: כו ע"ב

שופר של ראש השנה של יעל פשוט ... שוה היובל
 לראש השנה לתקיעה ולברכות רבי יהודה אומר בראש
 השנה תוקעין בשל זכרים וביובלות בשל יעלים:

וברש"י שם שופר של ראש השנה של יעל פשוט -
 מפרש טעמא בגמרא, דמידי דתפלה בעי פשיטות.

יעל - שטיי"ן בו"ק.

בשל זכרים - אילים, שסתמן כפופין.

כו ע"ב

תנו רבנן, ארוך וקצרו כשר ... תנו רבנן גרדו בין
 מבפנים בין מבחוץ כשר גרדו והעמידו על גלדו כשר,
 ... הפכו ותקע בו לא יצא אמר רב פפא לא תימא
 דהפכיה ככתונא אלא שהרחיב את הקצר וקיצר את
 הרחב מאי טעמא כדרכ מתנה דאמר רב מתנה, והעברת,
 דרך העברתו בעינן:

Legal Holiday Yom Iyun Mon. Jan. 1st, 2018
Mareh Mekomos for Shiur Given by Rabbi Avrohom Reit, Shlita
Manipulating Your Shofar בענין שינוי צורת השופר

יקדימנו לשופר של יעלים (הוא מין חיה) ושאר חיות [ד]
דהוא קרוב למין שה יותר כדכתיב שה כשבים ושה עזים
ואיכא זכר קצת לעקידת יצחק:

(ה) ומצוה בכפופים וכו' - ר"ל דלאו דוקא באיל אלא
אפילו בשאר בהמות וחיות ג"כ [ה] כפוף עדיף מפשוט.
והנה המחבר סתם ולא ביאר איל פשוט וכפוף משאר
מינים איזה מהן עדיף אכן מסקנת [ו] רוב הפוסקים
דמעלת כפוף עדיף לפיכך אם נזדמן לו של יעל כפוף
ושל כבש פשוט יתקע בשל יעלים וכפוף דתקון רבנן [ז]
לתקוע בכפוף לסימן שיכפפו לבם למקום בתפלה
משא"כ שופר של איל אינו תיקון רבנן לתקוע דוקא
בשל איל [ח] אלא מנהג שנהגו כל ישראל מעולם לזכר
עקידה ואיכא בזה מצוה מן המובחר. ומ"מ כתבו [ט]
המפרשים דגם בזה יש עכ"פ דינה דהידור מצוה וע"כ
אם מבקשים ממנו להוסיף על שופר של איל יוסיף עד
שליש וכעין המבואר לקמן בסימן תרנ"ו:

בית יוסף תקפ"ו: י"ג

וכתב ה"ר אליה מזרחי זלה"ה (בביאורו לסמ"ג הל'
שופר יג ריש ע"ג) ארוך וקיצרו כשר ולא תימא דרך
העברתו בעינן וליכא וכן גבי גרדו והעמידו על גלדו נמי
דחד טעמא הוא. ואם תאמר מאי שנא מהפכו ומהרחיב
את הקצר וקיצר את הרחב דאמרינן בהו דרך העברתו
בעינן וליכא. יש לומר דמשמעות העברתו אינו אלא
צמיחתו הילכך כי הפכיה כי כיתונא או כשקיצר את
הרחב והרחיב את הקצר ששינה בזה דרך צמיחתו
פסולין, אבל כשגרדו והעמידו על גלדו או כשקיצר
ארכו שלא שינה בזה דרך צמיחתו אף על פי ששינה
אותו מברייתו אין בכך כלום דאצמיחתו קפיד רחמנא
ולא אברייתו. אי נמי אפילו אם תמצא לומר דתעבירו
היינו דרך ברייתו אין לפסול בגרדו והעמידו על גלדו
ולא בארוך וקיצרו משום דמשמעות ברייתו היינו
תמונתו וגרדו או קיצרו אינו יוצא מתמונתו. וכל זה אינו
אלא לפי הירושלמי שסובר הפכו פסול ופירוש לא תימא
דהפכיה כי כיתונא שהוא פסול אבל לשאר המפרשים
שמפרשים לא תימא דהפכיה כי כיתונא וכשר צריך
לומר דהפכו נמי אינו שלא כברייתו ודוחק עכ"ל:

שו"ע אורח חיים תקפו: א

שופר של ראש השנה מצותו בשל איל וכפוף; ובדיעבד,
כל השופרות כשרים, בין פשוטים בין כפופים, ומצוה
בכפופים יותר מבפשוטים;

ובמשנה ברורה שם (ב) בשל איל - לזכר עקידת
יצחק. ובכלל זה [ב] גם כבשה נקבה [ג] אלא דהמהדרין
ביותר נוהגין לחזור אחר של איל דוקא דהוא זכר טפי
לאיל של יצחק:

(ג) וכפוף - לסימן שיכפפו לבם למקום:

(ד) ובדיעבד כל השופרות וכו' - ר"ל אפילו של שאר
בהמות או חיות ומ"מ ביש לו שופר של תיש ועז